

Etnomusicologia

Codi: 100646

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500240 Musicologia	OB	3	2

Professor/a de contacte

Nom: Jaume Ayats Abeya

Correu electrònic: jaume.ayats@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu accedir-hi des d'aquest [enllaç](#). Per consultar l'idioma us caldrà introduir el CODI de l'assignatura. Tingueu en compte que la informació és provisional fins a 30 de novembre de 2023.

Equip docent extern a la UAB

Professor a designar

Prerequisits

S'ha d'haver cursat i superat prèviament l'assignatura "Músiques i Cultures". Són necessaris els coneixements bàsics impartits a "Llenguatge musical I" i "Llenguatge musical II".

Objectius

Presentació de les principals línies de recerca en etnomusicologia amb especial atenció al seu desenvolupament en els darrers seixanta anys.

Estudi dels principals conceptes teòrics i metodològics de recerca en la disciplina.

Preparació per al treball de camp.

Competències

- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Analitzar críticament les obres musicals des de qualsevol punt de vista de la disciplina musicològica.
- Aplicar mitjans tecnològics i informàtics (Internet, bases de dades, programari específic d'edició i tractament del so, etc.) a la disciplina musicològica.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en

llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.

- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Relacionar les creacions musicals amb els seus diferents contextos, discriminant les funcions socials de la música, el seu paper i el del músic en la societat i en relació amb les altres manifestacions artístiques.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar diferents usos possibles de la música tant dins les nostres grans ciutats com en altres societats allunyades del model occidental en els costums, la llengua i les tradicions.
2. Aplicar el coneixement de la variabilitat cultural i de la gènesi d'aquesta per evitar les projeccions etnocèntriques.
3. Aplicar i transmetre els coneixements adquirits a les demandes socials relacionades amb les músiques d'altres cultures.
4. Aplicar les tècniques bàsiques del treball de camp etnomusicològic.
5. Avaluar els conceptes i els plantejaments teòrics contemporanis principals relacionats amb l'etnomusicologia.
6. Comunicar fent un ús no sexista ni discriminatori del llenguatge.
7. Discernir els elements bàsics de les grans àrees musicals i culturals del planeta i relacionar-los amb la praxi musical.
8. Identificar les teories relatives a les accepcions del concepte de cultura.
9. Identificar les teories sobre l'espècie humana en la seva relació amb la producció de la societat i la cultura.
10. Interpretar la diversitat cultural a través de l'etnografia.
11. Interpretar les relacions entre diferents societats i cultures aplicant els conceptes propis de l'antropologia.
12. Preparar exposicions orals correctes sobre una matèria analítica i adequar-les al nivell i les expectatives de l'audiència o grup.
13. Utilitzar el vocabulari i les eines bàsiques que permetin descriure i transmetre els coneixements adquirits mitjançant presentacions orals de contingut musicològic efectives i adaptades a l'audiència.
14. Utilitzar els conceptes bàsics de l'antropologia social i cultural per comprendre les relacions entre diferents societats i cultures.
15. Utilitzar, per treballar i per fer consultes, eines informàtiques específiques de l'etnomusicologia i, en particular, de la de l'àrea mediterrània.

Continguts

L'etnomusicologia com a camp d'estudi. Repàs de continguts de l'assignatura "Músiques i cultures".

La música com a fet social i cultural.

Models analítics: Els tres estadis de Josep Martí i el triangle de Alan Merriam.

El treball de camp. Plantejaments generals i aplicacions per al treball en curs.

Mantle Hood i el concepte de bi-musicalitat.

Estructura sonora i estructura social.

Tecnologia aplicada a la recerca en etnomusicologia (I): breu perspectiva històrica; discussió de models i aplicacions pràctiques.

Models teòrics de les dècades de 1980 i 1990 (Rice, Finnegan, Vila).

Presentació de les recerques fetes a l'assignatura.

LECTURES:

Helen Meyers: "Etnomusicología".

Mantle Hood: "Transcripción y notación".

Alan Merriam: "The Anthropology of Music".

Tim Rice: "Hacia la remodelación de la etnomusicología".

Charles Keil: "Las discrepancias participatorias y el poder de la música".

Ruth Finnegan "Senderos en la vida urbana".

Simon Frith: "Hacia una estética de la música popular".

Pablo Vila: "Identidades narrativas y música".

Metodologia

L'assignatura té un caràcter teòric però pretén dotar a l'estudiant de les eines necessàries per abordar el treball de camp en l'àmbit de l'etnomusicologia. Així, s'alternaran sessions expositives de formació general teòrica amb d'altres on es discutirà l'aplicabilitat d'aquests paradigmes teòrics.

Sessions expositives: conceptualització i síntesi de cadascun dels temes d'estudi. L'objectiu és mostrar les diferents orientacions contemporànies de l'etnomusicologia i quins són els mitjans de recerca més idonis per a cada problemàtica. Poden fer-se tant a l'aula com telemàticament.

Sessions pràctiques, estructurades a partir de l'anàlisi crítica de textos a l'aula, combinant format de grup reduït, i posada en comú de síntesi. Poden fer-se tant a l'aula com telemàticament.

Treball monogràfic d'observació d'una situació musical i aplicació d'un model analític propi de la disciplina. Aquest treball posarà en pràctica els coneixements teòrics i pràctics adquirits a l'aula a través del treball autònom de l'alumne.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classe expositiva	30	1,2	1, 7, 8, 9, 11, 14

Seminaris de debat sobre lectures	15	0,6	7, 13
Tipus: Supervisades			
Tutories	7	0,28	12
Tipus: Autònomes			
Cerca d'informació	15	0,6	4, 12, 13, 15
Estudi i lectura de continguts	30	1,2	4, 12, 13, 15

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es basarà en:

1. Una prova escrita que tindrà com a objectiu mostrar l'assimilació dels conceptes teòrics bàsics adquirits mitjançant les classes expositives. Tindrà un pes d'un 45% del total de l'assignatura. Serà obligatori per al còmput global de la nota haver superat aquesta prova amb més d'un 5 sobre 10.

2. Realització del disseny del treball monogràfic basat en l'observació d'una activitat musical, a partir del treball autònom de l'alumne. En aquest percentatge s'inclourà l'assistència a les activitats supervisades en forma de tutoria durant el transcurs del semestre. 10% de la nota final. La superació d'aquest disseny serà imprescindible per poder abordar el treball corresponent.

3. Realització del treball monogràfic basat en l'observació d'una activitat musical, a partir del treball autònom de l'alumne. En aquest percentatge s'inclourà l'assistència a les activitats supervisades en forma de tutoria durant el transcurs del semestre, enfocada fonamentalment a l'orientació, guia i resolució de dubtes que puguin sorgir als alumnes tant del treball com de la resta de continguts de la matèria. 35% de la nota final. Serà obligatori per al còmput global de la nota obtenir una qualificació mínima d'un 5 sobre 10 en el treball monogràfic. 4. La participació en el debat a classe i en els exercicis col·lectius tindrà el valor d'un 10% de la qualificació.

Es considerarà "no avaluable" aquell alumne que no presenti el disseny del treball i/o el corresponent treball dins del calendari establert. Es preveu una reavaluació per a aquells alumnes que no arribin al mínim de qualificació. En cap cas es considerarà la nota de la prova de teoria si no s'ha presentat el treball monogràfic.

La prova podrà ser revisada en una data i lloc publicats pel professor al Campus Virtual.

Es farà una avaluació inicial que no computarà en cap cas en la nota final de l'assignatura.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Avaluació única

L'avaluació única concentrarà en una única jornada les tres proves precedents, atenent que el treball monogràfic s'haurà de realitzar en l'espai de dues hores i mitja.

Els percentatges seran: Prova teòrica 45%; Disseny d'observació 20%; Treball d'observació 35%.

S'informarà de la data al Campus Virtual.

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Debat a classe i participació en exercicis col·lectius	10%	1	0,04	
Disseny de l'observació d'una situació musical	10%	10	0,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15
Prova de continguts teòrics	45%	1	0,04	5, 13
Treball d'observació d'una situació musical	35%	41	1,64	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15

Bibliografia

BIBLIOGRAFIA DE LECTURA OBLIGADA

Finnegan, Ruth: "Senderos en la vida urbana", a *Las culturas musicales*. Madrid, Trotta.

Frith, Simon: "Hacia una estética de la música popular", a *Las culturas musicales*. Madrid, Trotta.

Keil, Charles: "Las discrepancias participatorias y el poder de la música", dins *Las culturas musicales*. Madrid, Trotta.

Merriam, Alan (1964): *The Anthropology of Music*. Evanston (Illinois), Northwestern University Press. Cap II.
Meyers, Helen P.:

"Etnomusicología", a *Las culturas musicales. Lecturas de etnomusicología*, Madrid, Trotta.

Nettl, Bruno: "Últimas tendencias en etnomusicología", a *Las culturas musicales. Lecturas de etnomusicología*, Madrid, Trotta.

Rice, Timothy (1987): "*Toward the Remodeling of Ethnomusicology*" (amb la trad. castellana "Hacia la remodelación de la etnomusicología", a *Las culturas musicales*. Madrid, Trotta.

Rice, Timothy (1914): *Ethnomusicology: A very short introduction*. Oxford: Oxford University Press.

Small, Christopher (1980): *Música. Sociedad. Educación*. Madrid, Alianza editorial. Capítols I i II.

Vila, Pablo, 1996, "Identidades narrativas y música. Una primera propuesta teórica para entender sus relaciones" dins *Trans - Transcultural Music Review*, 2:

<ahref="http://www.sibetrans.com/trans/a288/identidades-narrativas-y-musica-una-primera-propuesta-para-enter

BIBLIOGRAFIA DE LECTURA COMPLEMENTÀRIA

Blacking, John (1994): *Fins a quin punt l'home és músic?*, Vic, Eumo Editorial.

Bucciarelli, M. i Joncus, B. (ed) (2007). *Music as social and cultural practice*. New York: The Boodle Press.

Cámara de Landa, Enrique (2003): *Etnomusicología*, Madrid: ICCM.

Chiantore, Luca; Domínguez, Áurea; Martínez, Silvia (2016): *Escribir sobre música*. Valencia: Musikeon Books.

Cook, Nicholas (2001): *De Madonna al canto gregoriano*. Madrid: Alianza.

Hornbostel, Erich M. von: "Los problemas de la musicología comparada", a *Las culturas musicales. Lecturas de etnomusicología*, Madrid, Trotta.

Frith, Simon (1986): *Performing Rites. On the value of popular music*. Harvard University Press.

Frith, Simon & Goodwind, Andrew. (1990): *On record*. Londres: Pantheon Books.

Martí, Josep, (1996): "Música y Etnicidad: una introducción a la problemática" dins *Trans - Transcultural Music Review*, 2:

<http://www.sibetrans.com/trans/a283/musica-y-etnicidad-una-introduccion-a-la-problematica>

_____ (2000): *Más allá del arte. La música como generadora de realidades sociales*, Sant Cugat del Vallès, Deriva editorial.

Nettl, Bruno, 1996, *Música folklórica y tradicional de los continentes occidentales*, Madrid, Alianza editorial. (per a referència de les àrees culturals en música).

Middleton, Richard (1990): *Studying popular music*. Filadelfia: Open University Press.

_____ (2000): *Reading pop*. New York: Oxford University Press.

Negus, Keith (1996): *Popular music in theory*, Cambridge: Polity Press.

Pelinski, Ramón (2000): *Invitación a la etnomusicología. Quince fragmentos y un tango*. Madrid, Akal.

Programari

No s'utilitzarà cap programari específic.